

Monumentnummer*: 527647

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 19 april 2004
Kadaster deel/nr 82795/90

Woonplaats* Oudega
Gemeente* Súdwest-Fryslân
Provincie* Fryslân

Kadastrale gemeente* Heeg
Sectie* J
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 36

Omschrijving**

Inleiding

MOLEN. De achtkante spinnekop met de naam 'Doris Mooltsje' is vóór 1790 gebouwd als poldermolen. De molen is in 1935 onttakeld, waarbij het wiekenkruis, de kop en het bovenste stuk van de achtkante ondertoren werden verwijderd. Het molenrestant werd toen voorzien van een dieselmotor, waarmee de vijzel werd aangedreven. In de jaren '70 van de twintigste eeuw werd het molenrestant voorzien van een elektrische schroefpomp. Het molenrestant werd eind jaren '90 van de 20e eeuw gerestaureerd en voorzien van replica's van de kop, het complete gaande werk, alsmede het wiekenkruis. De molen ligt aan de oever van de Oudegaaster Brekken, in een open polder- en merenlandschap.

Omschrijving

Het staande werk van de molen bestaat uit de gemetselde bakstenen voet, de grenenhouten piramidevormige ondertoren en de eikenhouten kop van een achtkante spinnekop. De van twee legeringslagen voorziene ondertoren is met horizontaal beschot bekleed en verder gedekt met keramische leipannen. De kop wordt gekruid middels een kruiradje en is geheel bekleed met hout. De molen is ingericht als maalvaardige poldermolen met een houten schroef in een houten schroefbak. De molen is voorzien van een houten bovenas en heeft een Vlaamse vang die wordt bediend als trekvang. De houten roeden zijn voorzien van het Oud-Hollandse wieksysteem in de specifieke uitvoering van kleine Friese boerenpoldermolens. In de achtkantstijlen van de ondertoren zijn diverse inscripties aanwezig, onder meer uit het eind van de achttiende eeuw.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De molen is van algemeen belang:

- vanwege bouwtechnisch-historische waarden als een achtkante spinnekop uit de achttiende eeuw;
- vanwege cultuurhistorische waarden als essentieel onderdeel van de ontginnings- en waterstaatkundige geschiedenis van Friesland en de plaatselijke geschiedenis;
- vanwege situationele waarden betreffende de belendende waterlopen en de historische gaafheid van de omgeving;
- vanwege de gaafheid van de molenbiotoop en de grote landschappelijke betekenis;
- vanwege zijn zeldzaamheid als achtkante spinnekop van een uitzonderlijk groot formaat en vanwege de ongebruikelijke ondertorenconstructie met twee legeringslagen die daarnaast nog is gedekt met zeldzame keramische leipannen.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie- en poldermolen

Functie

Molen